

Šľachtiteľský program plemena bleu du maine

Úvod šľachtiteľského programu:

Tento šľachtiteľský program je vypracovaný s ohľadom na Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootecnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošípaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení Nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat („nariadenie o plemenitbe zvierat“).

Šľachtenie plemena bleu du maine vychádza zo Zákona č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o šľachtení a plemenitbe“) a Smernice Rady 89/361/EHS týkajúcej sa čistokrvných chovných oviec a kôz. Napĺňanie šľachtiteľského programu sa vykonáva v súlade so Zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov, Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 18/2012 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o identifikácii a registrácii oviec a kôz v znení vyhlášky č. 49/2015 Z. z., Vyhláškou Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky č. 18/2001 Z. z. o vykonávaní kontroly úžitkovosti, kontroly dedičnosti a testovania úžitkových vlastností, kontroly zdravia, kontroly dedičnosti a testovania zdravia, hodnotenia zovňajšku hospodárskych zvierat, o založení a vedení plemennej knihy, založení a vedení plemenného registra, vedení predpísanej evidencie a o overovaní pôvodu hospodárskych zvierat, Rozhodnutím Komisie 90/254/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre schvaľovanie organizácií a združení chovateľov, ktoré zakladajú alebo vedú plemenné knihy pre čistokrvné plemenné ovce a kozy, Rozhodnutím Komisie 90/255/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria pre zápis čistokrvných plemenných oviec a kôz do plemenných kníh; Rozhodnutím Komisie 90/256/EHS, ktorým sa stanovujú metódy pre monitorovanie úžitkovosti a posudzovanie genetickej hodnoty čistokrvných plemenných oviec a kôz, Rozhodnutím Komisie 90/257/EHS, ktorým sa stanovujú kritéria schvaľovania čistokrvných plemenných oviec a kôz a používania ich spermy, vajíčok a embryí na plemenárske účely, Rozhodnutím Komisie 90/258/EHS stanovujúcim zootecnické certifikáty o pôvode čistokrvných plemenných oviec a kôz, ich spermy, vaječných buniek a embryí. Napĺňanie tohto šľachtiteľského programu sa musí vykonávať v súlade so štatútom plemenných kníh pre ovce chované na Slovensku. Tento šľachtiteľský program vychádza aj z dlhodobu stanovenými zásadami v predchádzajúcich štatútoch plemennej knihy pri šľachtení daného plemena na území Slovenskej republiky.

Napĺňanie a dodržiavanie tohto šľachtiteľského programu zaisťuje Zväz chovateľov oviec a kôz na Slovensku – družstvo, ako chovateľská organizácia nesúca šľachtiteľský program podľa Nariadenia EPaR č. 2016/1012 a ako uznaná chovateľská organizácia podľa zákona č. 194/1998

o šľachtení a plemenitbe poverená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky vedením plemennej knihy.

Šľachtiteľský program je sústava šľachtiteľských opatrení vedúcich k zmeneniu tých vlastností a znakov hospodárskych zvierat, ktoré rozhodujú o plnení cieľa chovu. Pri zachovaní zdravia a ekonomiky chovu. Na naplnenie šľachtiteľského programu sa stanovuje chovný cieľ.

Cieľom tohto šľachtiteľského programu je zvyšovanie genetickej hodnoty a úžitkovosti jedincov daného plemena na území Slovenskej republiky tak, aby mal nadväzovať na šľachtiteľské programy a chovné ciele v krajine pôvodu plemena a v ostatných krajinách Európskej únie. Tento šľachtiteľský program sa vzťahuje na územie Slovenskej republiky.

Charakteristika plemena

Plemeno oviec bleu du maine pochádza zo západného Francúzska, prvé záznamy o ňom siahajú do polovice devätnásteho storočia, oficiálne však bolo uznané až v roku 1988. Podľa dostupným materiálov plemeno vzniklo krížením miestnych oviec s baranmi anglických plemien leicester, romney a wensleydale. Plemeno sa radí medzi mäsové plemená, vyniká veľkým telesným rámcom, veľmi dobrou mliekovosťou a plodnosťou. Je ideálne pre chov na pastvinách, ale v chladnejších regiónoch sa celoročný pobyt na pastve nepreferuje. Priemerná plodnosť plemena presahuje 200 %. Vyznačuje sa ľahkými pôrodmi. Bahnice produkujú dostatok mlieka na bezproblémové uživenie dvojčiat, ktoré dosahujú priemerné denné prírastky (ďalej len „PDP“) okolo 300 g . Mäso je jemné s minimálnym podielom tuku. Vlna je na celom tele biela, okrem hlavy a nôh, ktoré sú sfarbené šedo-modro. Hlava je v porovnaní s inými plemenami menšia, bezrohá, krk je primerane dlhý a silný, jednotlivé časti trupu sú široké a hlboké. Bahnice majú širokú panvu, čo je jedným z určujúcich faktorov pre ich ľahké pôrody. Nohy sú pevné usposobené dobrej chodivosti s pevným paznechtom, ktorý si vyžaduje menšiu starostlivosť ako u iných plemien.

Úžitkové vlastnosti plemena

Živá hmotnosť bahníc je 85 - 95 kg, baranov 100 - 110 kg. Plodnosť je viac ako 200 %. Denný prírastok jahniat presahuje 300 gramov. Jahňatá sú od narodenia veľmi životaschopné a vo veku 56 dní dosahujú hmotnosť 30 - 36 kg. Ročná striž vlny oviec dosahuje až 9 kg, s dĺžku 12 - 14 cm a hrúbku 27 - 30 mikrometrov.

Barany plemena bleu du maine boli importované na Slovensko v osemdesiatych rokoch minulého storočia a experimentálne sa využívali na kríženie s ovcami plemena cigája. Plemeno patrí medzi perspektívne plemená z hľadiska jeho rozšírenia v čistej forme, ako aj s možnosťou pre úžitkové kríženie.

Postup šľachtenia plemena

Šľachtiteľský program v chove mäsových plemien na Slovensku a tak isto aj v chove plemena bleu du main je zameraný na zlepšenie ukazovateľov úžitkovosti. Základnou formou

šľachtenia je čistokrvná plemenitba so zámerom zlepšiť produkciu mäsa. Šľachtenie je založené na výbere najlepších jedincov do pozície rodičov ďalšej generácie. Základom šľachtiteľskej práce pre správne vytypovanie najlepších zvierat bude aj naďalej kontrola úžitkovosti KÚOaK. Získané dáta sa okrem selekcie zvierat môžu používať aj na odhad plemenných hodnôt úžitkových parametrov vhodnými štatistickými metódami podľa metodiky schválenej Šľachtiteľskou radou. V chovoch sa môže využívať aj genomické hodnotenie plemenných zvierat. Uplatňovanie konkrétnych metód selekcie v rámci šľachtenia jednotlivých plemien oviec a kôz určí Šľachtiteľská rada oviec a kôz svojim uznesením.

Kontrola úžitkovosti bude sledovať hlavne informácie o plodnosti bahníc, intenzite rastu a osvalení. Do sledovania môžu byť zaradené aj niektoré objektívne ukazovatele zmäsilsti (plocha MLT, hrúbka podkožného tuku).

Kontrolu úžitkovosti oviec a kôz vykonáva Zväz chovateľov oviec a kôz na základe nariadenia EPaR 2016/1012 a poverenia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, alebo ním poverená tretia strana. Výkon KÚOaK sa riadi metodikou schválenou orgánmi ZCHOK na to oprávnenými.

Keďže sa jedná o málo početnú populáciu, ktorá sa na Slovensku chová len krátke časové obdobie je potrebné rátať s nákupom plemenníkov zo špičkových chovov v EÚ.

Plemenná kniha oviec sa riadi osobitným štatútom vypracovaným v súlade s platnou legislatívou a schválením orgánmi ZCHOK na to oprávnenými .

Geografické vymedzenie

Tento šľachtiteľský program je uplatňovaný výhradne na území Slovenskej republiky.

Plemenný štandard a chovný cieľ mäsového plemena bleu du maine chovaného v SR

Ukazovateľ	bleu du maine	
Základná charakteristika	<i>Plemenný štandard</i>	<ul style="list-style-type: none"> • Stredne veľký až veľký telesný rámec, s dlhým, širokým a hlbokým trupom a s veľmi dobrým osvalením, veľmi dobrou mliekovosťou a plodnosťou. Vlna je na celom tele biela, okrem hlavy a nôh, ktoré sú sfarbené šedo-modro. • pevné dobre postavené končatiny uspôsobené dobrej chodivosti s pevným paznechtom. Hlava je v porovnaní s inými plemenami menšia, bezrohá.

Úžitkové zameranie	<i>Plemenný štandard</i>	Mäsové plemeno s veľmi dobrým osvalením mliekovosťou a plodnosťou.
	Chovný cieľ	Mäsový úžitkový typ. Prioritné zameranie: produkcia ťažkých jatočných jahniat výbornej kvality a produkcia baranov pre čistokrvnú plemenitbu a úžitkové kríženie.
Hmotnosť bahníc	<i>Plemenný štandard</i>	80 kg
	Chovný cieľ	90 kg
Hmotnosť plemenných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	100 kg
	Chovný cieľ	120 kg
*Hmotnosť jariek	<i>Plemenný štandard</i>	60 kg
**Hmotnosť aukčných baranov	<i>Plemenný štandard</i>	80 kg
	Chovný cieľ	95 kg
PDP do 100 dní jahničky	<i>Plemenný štandard</i>	0,290 kg
	Chovný cieľ	0,320 kg
PDP do 100 dní baránky	<i>Plemenný štandard</i>	0,330 kg
	Chovný cieľ	0,350 kg
Jemnosť vlny	<i>Plemenný štandard</i>	27.0 – 30.0 µm sortiment B – BC
Plodnosť na obahnenú ovcu	<i>Plemenný štandard</i>	180 %
	Chovný cieľ	200 %

* hmotnosť jahničiek do 1 roka musí byť minimálne 2/3 živej hmotnosti bahníc

** uvádzaná hmotnosť sa týka baranov vo veku nad 1 rok, do 1 roka musí mať baran minimálne 2/3 živej hmotnosti aukčného barana